

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Negyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Az eszme sértetlensége

Friedrich István forradalmi szereplése és részvétele Tisza István gróf meggyilkolásában, illetőleg a gyilkosság előkészítésében a bűnpör szálainak most folyó bogozása folytán egyre kétségte-
 lenebbé válik. Mi már a vizsgálat alatt, de még annak megkezdése előtt is hangoztattuk, hogy erre a gyilkosságra, mely a bomlás kezdetét, a politikai kalandorok és zavarosban halászó akarnokok garázdálkodásának első lépését jelentette, tiszta és teljes világosságot kell deríteni. Ez nemcsak a nemzeti becsület követelménye kifelé és befelé egyaránt, de a keresztyén nemzeti eszme szentségének és lelket emelő magasztosságának is elmaradhatatlan kelléke. A keresztyén nemzeti eszme magasan fölülte kell, hogy álljon mindennemű egyéni akcióknak és személyi vonatkozásoknak. Nem mintha a fönségében és igazságosságában rejlő hatalmas erő a legcsekélyebb mértékben is megfogatható, vagy gyöngülhetne általa, hanem mert éppen lényege és jelentősége követeli azt meg. Hogy lehetne egyetlen ember személyéhez kötni azt az eszmét, mely egy nemzet egyetemének lelki szükségessége, egy egész nemzet lelkének spontán megnyilatkozása. Emberi indulatoktól független és azok fölött álló eszmei tartalom az, mely nem jelenthet egyet sem Friedrich Istvánnal, sem bárki mással a világon.

Friedrich István mégis úgy szerepelt sokáig, mintha maga volna a keresztyén nemzeti eszme. Mintha a keresztyén nemzeti gondolatot ő alkotta volna, mintha tőle indult volna ki. Pedig Friedrich csak szerencsés tapintattal és ügyes politikai éleslátással jó idejében szájára vette a nélküle született ideát. Igaz, hogy ezzel lekicsinyelhetetlen szolgálatot tett a csecsemő erősödésének és vitathatatlan érdemeket szerzett fejlődésében és meggyökeresedésében — de mégsem lett és lehetett azonos és egyenlő vele. Aminthogy Friedrich politikai bukása és kormányról való távozása sem jelentette a keresztyén nemzeti eszme bukását és felszínről való távozását is. Erkölcsi bukása, sőt halála sem jelenthet más egyebet a keresztyén nemzeti gondolat életében, mint egy katonára, egy harcos távozását a küzdőporond előteréről. A gondolat, az eszme maga változatlanul él és uralkodik, ha nem is a valóságban, de, a lelkekben igenis tovább...

Hiába fujnak hát hallalít a „liberális” berkekben, hiába sóhajtának föl megkönnyebbülten a sziriai kéjlakokban és a ghettók oduiban: Friedrich István

kiderülhető bűnössége és erkölcsi halála nem a zsidókérdésnek szőnyegről való lekerülését és a keresztyén irányzat bukását jelenti. Nem. A zsidókérdés felszinen marad mindaddig, amíg erős, radikális kézzel meg nem oldják s a keresztyén nemzeti eszme uralkodni fog a magyarság lelkén mindaddig, amíg annak nem lesznek ellenségei és kerékkötői. S minél tovább huzzák-halasztják a megoldást és megvalósítást, annál idegesebb és türelmetlenebb lesz a nemzet maga, melynek lelkéből önként fakadt ez a természetes önvédelmi követelmény

mindaddig, amíg végre sikerül neki olyan képviselőket küldeni a nemzetgyűlésbe, akik nem fogják elalkudni és elodázni azokat.

Friedrich bukása csak igazolja azt a régen hangoztatott felfogásunkat, hogy eszméket, bármennyire exponáltak is magukat értük egyesek, sohasem szabad egyénekhez és személyekhez fűznünk... Az egyének lelki vagy erkölcsi integritása csorbát szenvedhet s nem lehet türni, hogy a személyt érő folt a legkisebb mértékben is homályt vagy árnyat vessen az Eszme tiszta fényességére.

Munkás panaszbizottságok felállításása

A nemzetgyűlés csütörtöki ülése

Budapest, aug. 5. (Nemzeti St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülést délelőtt 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Az elnöki előterjesztések után áttértek a napirend első pontjára, a nemzetgyűléshez beérkezett kérvények tárgyalására. Összesen 112 kérvényt intéztek el, köztük a győri keresztyén-szocialista munkásság kérvényét a munkáspanaszbizottságok felállítására iránt. A Ház utasította a kormányt, hogy erre vonatkozólag törvényjavaslatot terjesszen elő. Azután

Huszár Elemér indítványának megokolása a természetet megváltoztatásáról volt napirenden, majd áttértek az alkotmány helyreállításáról és az államfői hatalom ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Mikovényi Jenő előadó ismertele a javaslatot, melyet Fáy Elemér képviselő felszólalása után a Ház általánosságban elfogadott. Azután

áttértek a részletes tárgyalásra, s Tomcsányi Vilmos igazságügyminiszter módosítása után a törvényjavaslatot részleteiben is elfogadták.

Az elnök napirendi indítványa után

Somogyi István mondotta el interpellációját

X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X
X	X	X	X	X	X	X

Teleki Pál gróf miniszterelnök azonnal válaszolt az interpellációra, s kijelentette, hogy a kormány tisztában van a kérdés jelentőségével és tisztában vannak a nagyhatalmak is. Aggodalomra nincs ok. — A Ház ülése egy órakor véget ért.

Tisza gyilkosainak bűnügye

Friedrichet kikérik a nemzetgyűléstől

Budapest, aug. 5. (Nemz. St. tel. jel.) Zeufolóság megtelt teremben tartották a Tisza gyilkosság fő tárgyalásának 3-ik napját. 9 órára tömve volt a tárgyaló terem. Feltűnéssel beszélték, hogy az ügyészség a nemzetgyűléstől Friedrich kiadatását kérte. A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága a mai napon hoz határozatot a kiadatás dolgában. A tárgyalást néhány perccel 9 óra után nyitotta meg László Zoltán huszárezredes. A tárgyalás kezdetén a védők a vádlottak vallomását igyekeztek összhangba hozni. A tárgyalást vezető hadbírósság helyezni szemlélt fog tartani mindazon helyeken, ahol az októberi forradalom eseményei lejátszódtak.

Ezúttan Lévai Tivadar, Dobó védője kijelentette, hogy Dobó vallomását ki akarja egészíteni.

Dobó kijelentette, hogy tegnapi vallomását visszavonja. Vallomását félelemből tette. Félt, hogy büntetést fog kapni. De belátta, hogy az igazsághoz ragaszkodni kell.

Bevallja, hogy elment Tisza István lakására, de azt hitte, hogy csak le fogják tartóztatni Tiszát. Nem tudta, hogy a letartóztatás gyilkossággal fog végződni. „Az urak beszéltek rá, hogy megtegyem. Lerészegítettek és telebeszéltek a fejemet. Csak azért mentem velük, mert azt hittem, hogy mi is a 48-as ifjusághoz leszünk hasonlóak. Csak a helyszínen láttam, hogy közönséges gyilkosság történt.” Később látta, hogy Siankovszky elmenekül, ő

is futni kezdett utána. Nem is álmodta, hogy ott löni fognak.

Majd a védők intéznek kérdéseket Dobó Istvánhoz.

Elmondja Dobó, hogy Kéri azt mondotta, hogy Tisza megölése nem gyilkosság lesz, hanem a nép akaratának a végrehajtása. Akkor azt mondotta nekem, számár vagyok, eldobom magamtól a szerencsémét. Majd Csermák és Kundiger kérleltek újból.

A tárgyalás még tart.

Budapest, augusztus 5. Friedrich István, ki több hetet Balatonfüreden töltött, tegnapielőtt visszaérkezett Budapestre.

Budapest, aug. 5. (Nemz. St. tel. jel.) A Tisza-gyilkossággal kapcsolatban Friedrich István nyilatkozatot tett közzé, melyben kijelenti, hogy ő annak idején önként jelentkezett a Tisza-gyilkosság ügyében tanukihallgatásra. — Ezzel a nyilatkozatával kapcsolatban a hadosztály-bírósságon a következő kommunikét adták ki:

— Friedrich István kijelentésével kapcsolatban megjegyezzük, hogy az ő kihallgatása iránt a többi tanukkal egyidőben történt intézkedés.

Lengyel győzelem

Varsó, aug. 5. (Nemzeti St. telefon jel.) Varsóból jelentik, hogy a lengyel csapatok visszafoglalták Bródyt és Radzilovot.

A lipótköruti gyilkosok ügye

Rigóczkit 12 évre ítelték

Budapest, aug. 5. (Nemz. St. tel. jel.) A rögtönítélő bíróság legnap délután pont öt órakor hirdette ki a Margit-köruti hadosztály-bíróság tárgyaló termében Rigóczki Györgynek, Verebelyi Artur ügyvéd gyilkosának bűnpérben az ítéletet. A bíróság Rigóczki Györgyöt gyilkosság büntette miatt 12 évi sulyos börtönrre ítélte, minden év július havában magánzárkával és a gyilkosság napján, július 27-én sötétzárkabüntetés sulyosbitással. Az ítélet jogerős.

Budapest, aug. 5. (Nemz. St. tel. jel.) A Club kávéház gyilkosainak ügyében befejezték a vizsgálatot. Az iratokat és a vádlottakat átkísérték az ügyészségre.

Ily valiomásában ragaszkodik ahhoz, hogy Varsányi ügyvédet nem ő lölte agyon. Állandóan 19 évesnek mondja magát, de biztos, hogy 20-ik életévét már betöltötte.

Rigóczky és Ily nem tagja az Ébredő Magyarok Egyesületének

Budapest, aug. 5. (N. St. t. j.) Az Ébredő Magyarok Egyesületének igazgatósága a következőket teszi közzé:

1. Rigóczki György nem tagja egyesületünknek, mivel tőlünk könyveink tanúsága szerint április 7-én a legradikálisabb módon egy-szersmindenkorra eltávolították a tagok sorából töröltetett.

2. Ily László az egyesületnek tagkönyveiben sehol sem szerepel.

3. Az egyesületnek céllovó osztálya nincsen, tehát annak ülésén senki sem lehetett jelen.

4. Az egyesület helyiségeiben a hivatalos órák alatt tagok százai fordulnak meg, azonkívül az egyesület szuterénhelyiségében levő éttérem nyilvános, elkerülhetetlen tehát, hogy oda nem való személyek a legnagyobb ellenőrzés mellett is befutakodhassanak. Az egyesületi élet nyolc óra után különben is szünetel és ily késői időpontban gyűlések nem hivatnak össze, annál kevésbé egy nem létező osztálynak gyűlése.

5. Az V. kerületi helyi szervezet gyűlései, mint mindig, legutóbbi alkalommal is, hatósági közegek jelenlétében folytak le s azokon csak az egyesület szervezett tagjai jelenhetek meg.

Gróf Teleki miniszterelnök tárgyalásai a munkásokkal

Budapest, aug. 5. (Nemzeti St. tel. jel.) Arra a hírre vonatkozólag, hogy a kormány a szociálista párttal tárgyalásokat folytat, Teleki Pál miniszterelnök a következőket mondotta: A szociáldemokrata párttal a kormány megalkotásakor a kormányzó egyenes utasítására érintkezésbe léptem. A tárgyalásokat nem tartom befejezettnek. Most ugyan nagymérvű elfoglaltságom megakadályoz abban, hogy a szociálista munkásság vezéreivel érintkezésbe lépjek, de ok ismernek engem és azt hiszem, hogy nem lesz nehéz a tárgyalások fonalát úgy vinni, hogy megfelelő eredményre jussunk. A munkásság vezéreivel való tárgyalások értesüléseim szerint ismét megkezdődnek a napokban.

A törökök nem irnak alá?

Páris, aug. 5. (Nemzeti St. telefon jel.) A „Temps” jelenti, hogy török megbízottak valószínűleg megtagadják a békeszerződés aláírását.

A proletárdiktatura történeti anyagának gyűjtése

A tanácsköztársaság Debrecen városra vonatkozó történeti anyagának gyűjtésére alakult bizottság e hó 4-én délután a városháza kistanácstermében Márk Endre udv. tan., polgármester elnökletével ülést tartott. E bizottság mint a kormányrendelet folytán alakult Országos Bizottság helyi szervezete, fogja összeállítani és feldolgozni a bolsevik uralom történetét. Messzemenő célt szolgál ez az akció, mert a tanácsköztársaság rendszerének tárgyilagos világitásba való helyezése által tisztázni kívánja a magyarság szerepét abban a ma már multnak mondható történelmi helyzetben, amikor titkos rugók, aknamunka és rosszindulat lejtőre sodorták az országot. E történeti kutatás eredménye az ország határain kívül is széles érdeklődésre tarthat számot és irányítólag folyhat be az európai közvélemény kialakulására, amely most a bolsevista kérdés megoldása előtt áll. Kötelességünk ez az emberiséggel, de kötelességünk magunkkal szemben is, különösen a mai időkben, mikor a külföldi kulturálmunkát egy mesterséges ködfal választja el tőlünk és attól a tisztánlátástól, amely bennünket törekvéseink igazságát láva, megértéssel fog értékelni. A munka célja szent, a feladat kötelesség. E feladat magaslátán álló bizottság, amely városunk legkiválóbb közéleti és tudományos férfait számlálja tagjai sorába, ez értekezleten állapította meg tevékenységi körének kereteit és a kormányrendelet utasításaihoz simulva, a történeti

anyagának külön osztályokba sorozható csoportjainak szakelődőinek és ez osztályok keretén belül a munkairányítóinak a következőket kérte fel: Dr Kun Béla, dr Iványi Béla, dr Szentpéteri Imre, dr R. Kiss István, dr Márffy Ede, dr Pokoly József, dr Papp Károly, dr Tankó Béla, dr Haendel Vilmos, dr Huss Richárd egyetemi tanárok. Az egyházvezetők, dr Varga Elemér, dr Révész Imre, dr Tüdös Kálmán, Nagy József p. ú. igazgató, Géresi Kálmán, dr Ecsedi István, dr Radó Rezső, dr Csűrös Ferenc, Zöld József, Tótin Andor, dr Boldisár Kálmán, dr Láng Sándor, dr Joó István, dr Balla Bertalan, Zoltai Lajos, Csobán Endre. A gyűjtés technikai irányítása és a gyűlés által elhatározott központi szervezése a városi főlevéltárnok kezében van. A fenti névsor a helyes rendezés és a tárgyilagos feldolgozás sikerét már eleve kilátásba helyezi.

Ujabb antant-misszió

Genf, aug. 4. (N. St. t. j.) A nemzetközi munkahivatal Genfben helyezték át. Ez alkalommal Thomas Albert, francia munkásmiszter kijelentette a magyar sajtó képviselőinek a Magyarországra küldendő missziókról, hogy a magyar kormány azon felszólítása, hogy egy bizottságot küldjenek ki, egyrészt megelégedést, másrészt örömet keltezt. A bizottság kiküldését attól teszik függővé, hogy a mostani magyar kormány fentartja-e az előző kormány kérelmét és idejekorán válaszol-e.

Bajorország lefegyverzése

München, aug. 5. (N. St. t. j.) A polgári lakosság fegyverzését megkezdte a rendőrség. Hamburgban házkutatásokat tartottak s eddig mintegy 600 puskát foglaltak le és ko-boztak el.

Haza Amerikából

Debrecenből származott ki Amerikába még a háború előtt Nagy Ferenc református lelkész, az óskollégium egyik melegszívű, aranykedélyű, nótás poétája. Ott több helyi lelkészkedett és munkatársa lett az „Amerikai Magyarország” című lapnak. A hazavagyódás hozta vissza, hogy meglássa szülőfaluját, a szülei tiszaföldvári bogárháti viskóját, a debreceni alma matert és folkeresse a régi jóbarátokat és lássa a pusztulást, amit az ellenség dúlása okozott. Nagy Ferenc, az amerikai ref. költőpap, 4 hónapi szabadságra jött haza és most Debrecenben időzik. Meleg szeretettel üdvözlözzük. Igéretét bírjuk, hogy az amerikai magyarok életéről a „Hajduföld” hasábjain fog beszámolni legközelebb.

Miért üres a pércsi sor?

Már a mult héten feltűnt, hogy a mikepércsi asszonyok igen gyéren jönnek a debreceni piacra, holott ősi szokás szerint Mikepércs látta el Dehrecen város zöldségszükségletének igen tekintélyes részét. Külön is árulták terményeiket az ugynevezett pércsisoron. A mikepércsi árusasszonyok elmaradása feltűnt, végre is kutatni kezdtek az okát. Az a néhány mikepércsi asszony, aki a piacra tévedt, nem tudott felvilágosítást adni, mert nem tudott róla.

Most derül ki aztán az igazi ok. Július 25-én Tökés Vince helyettes jegyző kidoboltatta Mikepércsen, hogy délután 3 órára minden termelő jöjjön értekezletre a község házára. Ott aztán tudatták velük, hogy nem kell ezután befáradni terményeikkel a debreceni piacra, mert azokat átveszi a szövetkezet napiáron és kiszállítja Németországba. Mint értesülünk, a mikepércsi Hangya-szövetkezet ezen vállalkozása anyagi előnyt jelent az üzleti szellemű jegyzőnek, aki a kiszállítást a szövetkezet útján eszközli, azonban lényeges kárt jelent a debreceni piacnak, amit szó nélkül nem hagyhatunk.

Mégis csak különös, hogy a mikepércsi helyettes jegyző, aki a napokban kerül választás alá, ugy akarjon a mikepércsi képviselőtestület kegyeibe jutni, hogy az egész községet szervezi Debrecen ellen! Nem az első üzleti vállalkozása ez már ennek a közigazgatási üzletembernek. Az oláh megszállás előtt is bonyolított le üzleteket. Akkor még csak segédjegyző volt és minden áron magához akarta kapartani a járlatkezelést.

— Lesz akkor kocsis is, ló is bíró urnak is, nekem is! — Így biztatta a járlatkezelőt, talpig becsületes bíró, aki azonban nem adta át neki mégse az oláh megszállás alatt oly fontos járlatkezelést.

Az oláh megszállás alatt mindenki kárt szenvedett Mikepércsen, csak Tökés segédjegyző nem. Neki még az oláh tiszt is tartozott!

Még két évig tart a világ élelmezési válsága

Mc Curdy közellátási miniszter az angol alsóházban nagy beszédet tartott, melyben kifejtette, hogy jogosulatlan az az állítás, mintha az élelmezési nehézségek már ebben az évben megoldhatók volnának. Beszédében a következő adatokat hozta fel: a világ gabonatermése még mindig nem érte el a szükséges magasságot, a cukortermelés pedig 3 millió 500,000 tonnával kevesebb, mint volt a háború előtti időben. Szerinte a világ közlelmezési válsága még két évig fog tartani.

A Haditermény felszámolása

A Haditermény felszámolásáról most teszi közzé a jelentését a felszámolóbizottság. Az intézet feleslege 1,700,000 korona, jutalékokból 3 milliót, különféle bevételek címén 20 milliót vett be a társaság. A felszámolás további menete attól függ, hogy miképpen lehet majd elszámolni a román, német és a megszállott területeken lévő, továbbá az ukráni üzleteket.

Közben a társaság erősen apasztotta tisztviselőinek számát, úgy hogy most már csak körülbelül 500 alkalmazottja van a Haditermény rt.-nak, nagyrészt zsidók. Az újonnan épülő inlézeti palota, mint halljuk, már őszre elkészül és a H. T. is átköltözik ide. A Haditermény összes helyiségei, amelyek a Nádor-utca környékén vannak felszabadulnak. Ide minden-hova magánlakokat fognak elhelyezni.

Az angolok nem tárgyalnak

London, aug. 5. (N. St. t. j.) Az angol kormány elhatározta, hogy nem kezdi meg újból a gazdasági tárgyalásokat az orosz szovjet-kormányval.

HIREK

Tizenkilenc éves

fiatal, gyerekmber mögött csukódott be 12 esztendőre a börtön ajtója. Fiatal gyerekmber életpályája, egy egész hosszú élet törött ketté derékban egy meggondolatlan cselekedet miatt, s csak azért nem végződött halállal, mert olyan fiatal volt még... Vajjon nem döbbennek-e meg most azok a háttérben ólálkodó akarnokok, akiknek heccpolitikája az éretlen suhancot ilyen végzetes tett elkövetésére bírta? Vajjon nem éreznek-e lelkiismereti furdalást azok, akik nem akarják megérteni, hogy a zsidókérdést intézményekkel és nem erőszakkal kell és lehet elintézni? Vajjon nem riadnak-e vissza a lázítók és izgatók, akik szerepelni és érvényesülni akarnak?... Rigóczy György szomor sorsa szolgáljon intő példának a telkes fiatalságnak arra, hogy ne vegye készpénznek a nagyhangú szónoklatokat és puffogó frázisokat, hanem higgadt megfontolással mérlegelje cselekedeteit és szándékait. Többet ésszel, mint erővel...

— **Debrecen** a múlt hónap alatt. A város közigazgatási bizottsága csütörtökön délután tartotta meg rendes havi ülését Hubert Ottó főispán elnöke alatt. A szakelőadók jelentéseit tárgyalták.

— **Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.** A város jog- és pénzügyi bizottsága ma, péntek délután 3 órakor tart ülést.

— **Mit ér a Salétrom-kaszárnya anyaga?** A számvevőség jelentette a tanácsnak, hogy a Salétrom-laktanya anyaga veszélyben van, mert apránként elhordják. A tanács elhatározta, hogy a rossz tetejű vagy tető nélküli épületeket lebontatja és az anyagot az egyik száraz épületben elraktározza. Az anyagok értékét 4 millió 61.000 koronára becsüli a számvevőség.

— **Munkások kérelme.** A világítási vállalatnál alkalmazott ideiglenes tisztviselők és munkások kérték, hogy a régi fejadagot a régi árban kaphassák ők is, mert éhesen nem tudnak dolgozni. *Aberle* Rajmund h-igazgató a városi tanács elé terjesztette a kérelmet, azonban a tanács teljesen a vállalatra bízta a kérelem teljesítését.

— **Felülvizsgálják a Handler-féle kinevezéseket.** A polgármesteri hivatal megkezdte a forradalom és vörös világ alatt történt kinevezések felülvizsgálatát, miután azok törvénytelenek. De nemcsak a kinevezésekre kell kiterjeszkedni, hanem a behelyettesítésekre is. Ezek közt a legégbekiáltóbb igazságtalanság volt, mikor *Handler* a gyámpénztárnoki állásra a vadásztársát, csatári *Szűts* Bertalant helyettesítette és ezzel egész sereg, régi tisztviselő előmenetelét akasztotta meg. Ez ellen akkor testületileg tiltakozni akart a városi tisztviselők akkori szabadszervezete és *Nagy Sándor* számvevő kinevezését követelte, aki a legédemesebb lett volna az előléptetésre, azonban a „szociálista” főispán minden igazság és méltanyosság felrugásával a maga kegyelmit helyettesítette be és a tisztviselők küldöttségét, miután órák hosszat megváratta a hideg folyasón, nem is fogadta. Nos hát most már ezt a dolgot is kipiszkálják és kiderül, hogy a *Handler* behelyettesített pénztárnokának nem is volt biztosítéka. Ez a csatári *Szűts* Bertalan kezelte a nemzeti tanács számadásait is és elsőként iratkozott be a világmegváltó nemzetközi pártba, melynek tagjai gunyosan mutogattak az aláírásra: csatári *Szűts*. (Már akkor az elvtársak eltörölték minden előnevet). Az akkor elkövetett nagy igazságtalanságot illendő lesz most reperálni. Hogy ez másfél év óta nem jutott eszébe senkinek?

— **Tisztviselői étkező.** A beszerzési csoport nevében főlkérem mindazokat a közalkalmazottakat és menekülteket, akik a felállítandó tisztviselői étkezőben kívánnak ellátást nyerni, jelenjenek meg f. hó 6-án pénteken d. u. 5 órakor az étkező helyiségében, — ez Uranus mozgósinnában. *Dr Kardos* Albert, a beszerzési csoport alelnöke.

— **Csendőri nyugdíjas allisztek, özvegyek és árvák,** ügyeik intézése végett Rákóczi-u. 7. szám alatt mielőbb d. e. 8—9 ig, és d. u. 3—4 ig megjelenni sziveskedjenek.

— **Szent István király emlékezete** a legszorosabban függ össze Magyarország területi épségének gondolatával, miután ő volt megalapítója annak az ezeréves magyar államnak, mely századok vérzivatarra között is megvédte önállóságát és területi épségét. A Területvédő Liga a keresztyén magyar birodalom megalapítójának: Szent István királynak ünnepét a területvédelem ünnepévé teszi. A Szent István napi ünnepély rendezésének megbeszélése végett a Területvédő Liga választmánya e hó 9-én délután 6 órakor az *Iparkamara* nagy tanácstermében ülést fog tartani, melyre az összes választmányi tagok szives és pontos megjelenését kéri az elnökség.

— **Az Ipartestület és a pénzbehelyezés.** Az országos ipari hitelszövetkezet akciója alapján hírdül adták a lapok, hogy a kisiparosoktól igénybevevett állami kényszerkölcsön takarékpénztári elismervényekre az igénybevevett összeg 60 százalékaig, de 10.000 koronánál nem nagyobb összeg erejéig kölcsön előlegkénti folyósítások történnek. Ez azt jelenti, hogy a kisiparosok saját pénzüket erejéig kamatteherrel előleget kaphatnak. Nem más ez, minthogy a saját pénzüket után más szervezet üzleti haszonhoz juttatunk. Az Ipartestület ezt a kisipar sérelmének tartja és megindokolt memorandumban kérni fogja a kényszerkölcsön teljes visszafizetését, mert az elvett összegek a kisiparosoknak nem megtakarított pénzei voltak, hanem az üzleti forgóközből vonattak el, ami már ekzisztenciális érdekeket érint. Az Ipartestület e tárgyban legközelebb a pénzügyminiszternél eljár. És összefogja irni az iparosok köveleléseit s a visszatérítés iránt országos mozgalmat fog szervezni. Az iparosok kedvezménynek nem tekinthetik tehát a 60 százalékos kamatterhet jelentő visszatérítést s tartózkodással fogadják.

— **Rekvirálnak a nagylakásokból.** A lakásrendelet feljogosítja a lakáshivatalt, hogy a nagylakásokból bizonyos lakrészeket elrekviráljanak. Egyelőre a 4-nél több szobából álló lakásokat fogják összeírni a házadóvallomási ivatekból és akkor az adóhivatal közölni fogja a lakáshivatallal a kimutatást. Ez alapon meg lehet csinálni a lakásrekvirálást és bizonyára sok hajléktalan lehet elhelyezni. Ha nem elég ez sem, akkor rátérhetnek a 4 szobás lakásokra. Ez a munkálat mintegy két hetet vesz igénybe.

— **A szeszélyes gólya.** Tegnap reggel *Rezes Gyuláné* 35 éves takarítónő a közközháznál azzal szállott fel az 1. sz. villamos kocsiára, hogy a szülészeti klinikára vétesse föl magát. Azonban utközben szülési fájdalmak vették elő s mire a kocsi a *Kossuth-utca* sarkára ért, megszületett a kis *Rezes* fiú. *Dr Trocsányi Béla* orvos és a mentők kiszálltak a helyszínre, honnan a klinikára vitték az anyát és fiát. Az egybegyűlt közönség közt nagy érdeklődés támadt a szeszélyes gólya megjelenésére és sokan megtegyezték: E fiuból villamos kalauz lesz, mások meg villanygyári igazgatót jósolnak a fiuból.

— **Emelték a motor-áram árát.** A város világítási vállalata előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a 65 koronás üzénárra tekintettel (eddig 30 K volt métermázsájával) emelje fel a motor-áram árát augusztus 1-től 5 koronára, 6 koronára addig is, míg a közgyűlés a vendéglők és magánfogyasztók villamos áramának árát is megfelelően emeli. A tanács az előterjesztéshez hozzájárult.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei:** Értessítjük azon tagjainkat és testületeket kik befőzési cukorra előjegyzést eszközöltek, hogy a befőzési cukrot folyó hó 7. napjáig bezárólag váltsák ki és vigyék el, mert ezen időn túl az előjegyzések hatályukat veszítik.

— **Hulla a Strandfürdő vizén.** A *Balogh-Vértessy-féle* uszoda melletti hináros tóból ma előkerült egy férfi hulla. Megállapították, hogy a halott *Farkas Sándor* műegyetemi hallgató, ki kedden fürödni volt a Strandon, de fürdés után nem került vissza Hátrahagyott ruháját megtalálták a kabinban, s ez irányította eltűnésére a figyelmet. Ma aztán fölvetette a hullát a víz. A rendőrség megindította az eljárást annak megállapítására, hogy szerencsétlenség vagy öngyilkosság történt-e.

KIS HIREK

A munkásság lapja javára nagyszabású sajiünnepet rendeztek Kőbányán a keresztyén-szociálista szakszervezetek.

Harmiac millió korona kárt tett a vadvizek pusztítása. Hódmezővásárhely határában ötezer kat. hold buzavetés került víz alá, tehát harmincezer mázsa pusztult el.

Az oláh gázság újra halálra ítélte a nagyváradi magyar mártirokat. Ha ez embertelen ítélet végrehajtását nem lehetne megakadályozni, a magyar és román faj között soha lelki megengesztelődés be nem következhetne. Eltanuljunk tőlük, hogy mi is az „cine mintye!”

A kultuszminiszter engedélye szükséges ezután a gyorsírói-, szépirási- és gépiróiskolák vagy tanfolyamok felállításához és fenntartásához. Épen ugy engedélyhez köti a legújabb rendelet a kereskedelmi szaktanfolyamok fenntartását is.

Nagyvárad város törvényhatósága is megalakult Budapesten s első teendője volt, hogy a kormányhoz es az ántant misszióhoz fordult a varadi halálraítéltek érdekében.

A tanárok is kérték küldöttség utján a minisztertől, hogy javadalmazásuk egyrészét természetben kapják meg.

A footballistákat is rossz szemmel nézik, ha magyarok, mert irredenta mozgalmat látnak mindenben a cseh hatóságok. A budapesti játékosokat, akik versenyre indultak, kiutasították a Felvidékről.

Ugyanott laknak Versaillesben a török küldöttség tagjai, ahol a magyar béke-delegáció lakott. A békét ők is aláírják. Az aktus napja még nincs kiűzve.

Előre beharangozzák, most mikor a vadászidény kezdődik, hogy a vadpecsenye is drága lesz. Hja, mert a törtények is sokba kerülnek. Ellehetünk készülvé rá, hogy kétszáz korona lesz egy nyul.

Változatlanul kell tanítani a jövő iskolai évben is a magyar földrajzot, az eddig használt könyvek és régi lérképek segítségével. Nem ismerjük el a tényleges határokat, amik az ellenséges megszállás alatt levő magyar területektől ma még elválasztanak.

A vörös gróf Károlyi kiutasítását követelik egyes cseh lapok, mert cseh földön tartózkodását veszedelmesnek tartják. Nem kívánatos ő sehol se, ahol rendet akarnak.

— **Az áldott kegyelet** impozáns megnyilatkozásáért, mely márványba vésvé hirdeti a boldogult férjemre való halás megemlékezését mindazoknak, kik őt életében szerették halála után el nem feledték, — forró köszönetet mond *Zih Sándorné* gyermekeivel.

— **Rendőri hírek.** *Zsák lopás.* *Dr Báthory Sándor* orvos feljelentést tett a rendőrségen, hogy *Makai N.* diószegi-uti fuvaros tőle 14 darab zsákot, mely zsákokat a „Hangyá”-tól kölcsönözött ki, ellopott. A rendőrség az egész zsáklopás ügyet átetta a csendőrséghez, hol megindult *Makai* ellen a nyomozás. — **Házasság szédelgő.** *Grósz Menyhért* né tépei lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy *Hartmann Jakab* orosz állampolgár hozzá hónapokkal ezelőtt benyitott. *Grószné* elmondta, hogy *Hartmann* azt mondta, hogy nőtlen és elakarja venni *Etel* leányát, akit már előbb ismert. Beleenyugodtak a házasságba *Grószék*, de utóbb kiderült, hogy már nő *Hartmann*, ki megfenyegette ugyanakkor *Grószék*at. *Hartmann* Jakab ellen megindult az eljárás, ki ellen már amugy is vizsgálat folyt korábban, láncolás miatt. — **Idill a csicsogón.** *Báthory Erzsébet* feljelentést tett a rendőrségen *Balogh Istvánné* ellen, ki őt a csicsogón leszidta, becsületében sértette, majd letépte karkötő óráját. A rendőrség *Balogh Istvánné* ellen az eljárást megindította.

— **Legrosszabb nyakkendőit** ujjalalkitják „*Kolosné nyakkendő-terében*” *Rákóczi u. 23.*

— **Varga János** és *Társ* bronzműves, villany- és gázszerelő, vízvezetési, csatornázási iparosok. *Battyány-u. 26. sz.*

